

Kouvolan ulkoiluolosuhteiden asukaskysely 2010 Tulokset

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	3
1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	4
2 ULKOILUTOTTUMUKSET.....	6
2.1 Ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuus.....	6
2.2 Ulkoilulajit	6
2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät	7
3 ULKOILUPAIKAT	8
3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö	8
3.2 Ulkoilupaikan valinta.....	9
3.3 Ulkoilupaikkojen sijainti.....	10
4 KOUVOLAN ULKOILUPALVELUT.....	11
5 ULKOILUPAIKKOJEN ARVOSANA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	12
5.1 Ulkoilupaikkojen arvosana	12
5.2 Kohdekohtaiset kehittämistarpeet ja -ehdotukset.....	12
5.2.1 Pyörätiet ja kevyen liikenteen väylät.....	13
5.2.2 Ulkoilureitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit.....	13
5.2.4 Hiihtoladut	14
5.2.5 Matkaluistelureitti.....	14
5.2.6 Luistelukentät ja kaukalot.....	14
5.2.7 Uimarannat ja avantouintipaikat	14
5.3 Puuttuvat ulkoilupaikat	15
6 KOUVOLAN ULKOILUN KEHITTÄMISTARPEET ASUKASKYSELYN PERUSTEELLA.....	16

JOHDANTO

Tämä asukaskysely on osa Kouvolassa syyskuun alussa 2010 alkanutta Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hanketta. Suomen Latu aloitti syyskuussa 2009 valtakunnallisen Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus (Sulka II) -hankkeen, jossa tavoitteena on selvittää 15 suomalaisessa kunnassa ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksien nykytila ja tulevaisuuden kehittämistarpeet. Vuosina 2009–2011 toteutettava hanke toimii 10 -vuotisseurantaselvityksenä vuosina 1998–2000 toteutetulle Sulka I -hankkeelle, jossa selvitettiin yli 400 kuopungin ulkoilumahdollisuudet. Tavoitteena on levittää tieto hankkeen tuloksista ja kerätyistä hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista myös kaikille Suomen kunnille hankkeen loppupuolella. Hanketta rahoittavat Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen Latu.

Kouvola toimii yhtenä hankkeen hankekunnista. Kouvolassa asukaskyselyn tuloksia käytetään osana kunnassa tehtävää Kouvolan ulkoilumahdollisuuksien nykytilan selvitystä. Yhteensä Kouvolan asukaskyselyyn vastasi 570 asukasta. Tämä on 0,65 prosenttia Kouvolan väestöstä. Kouvolassa oli vuoden 31.10.2010 yhteensä 88 129 asukasta.

Asukaskysely oli avoimena Kouvolan kaupungin kotisivuilla 1.10. – 1.11.2010 välisen ajan. Asukaskysely oli suunnattu kaikille yli 12 -vuotiaille kouvolaalaisille. Asukaskyselystä tiedotettiin aktiivisesti paikallisessa mediassa ja kaupungin kotisivuilla. Lisäksi vastausten saamiseksi pyydettiin sähköpostitse paikallisia yhdistyksiä vastaamaan kyselyyn sekä tiedottamaan kyselystä jäsenistölleen. Asukaskyselyn yhteydessä myös arvottiin erilaisia ulkoiluun liittyviä tuotteita. Voittajille on ilmoitettu voitosta henkilökohtaisesti.

Asukaskyselyn avulla kartoitettiin sekä kouvolaalaisten henkilökohtaisia ulkoiluun liittyviä tottumuksia että ulkoilun olosuhteisiin liittyviä tekijöitä asukkaiden kokemana. Asukkaan omaan käyttäytymiseen liittyen kartoitettiin ulkoilun määrää, heidän harrastamiaan ulkoilulajeja, ulkoilun esteitä sekä ulkoilupaikan valintaan vaikuttavia tekijöitä. Olosuhteiden näkökulmasta kartoitettiin asukkaiden ulkoilupaikkojen käyttöä, ulkoilupaikkojen saavutettavuutta sekä asukkaiden arvioita ulkoiluolosuhteiden nykytilasta ja kehittämistarpeista. Asukkaat saivat myös antaa arvosanan Kouvolan ulkoiluolosuhteille. Asukaskyselyn tulosten avulla halutaan kehittää Kouvolan ulkoiluolosuhteita. Tähän raporttiin on kerätty tärkeimmät tulokset ja Kouvolan kaupungille toimitetaan koko aineisto tulevaa kehittämistyötä varten. Kouvolassa tehtiin keväällä 2010 otantaluonteinen asukkaiden liikuntaa yleensä kartoittava tutkimus. Tämän asukaskyselyn ja kyseisen tutkimuksen tuloksia verrataan toisiinsa keväällä 2011 valmistuvassa Kouvolan ulkoiluolosuhteita tarkastelevassa selvityksessä.

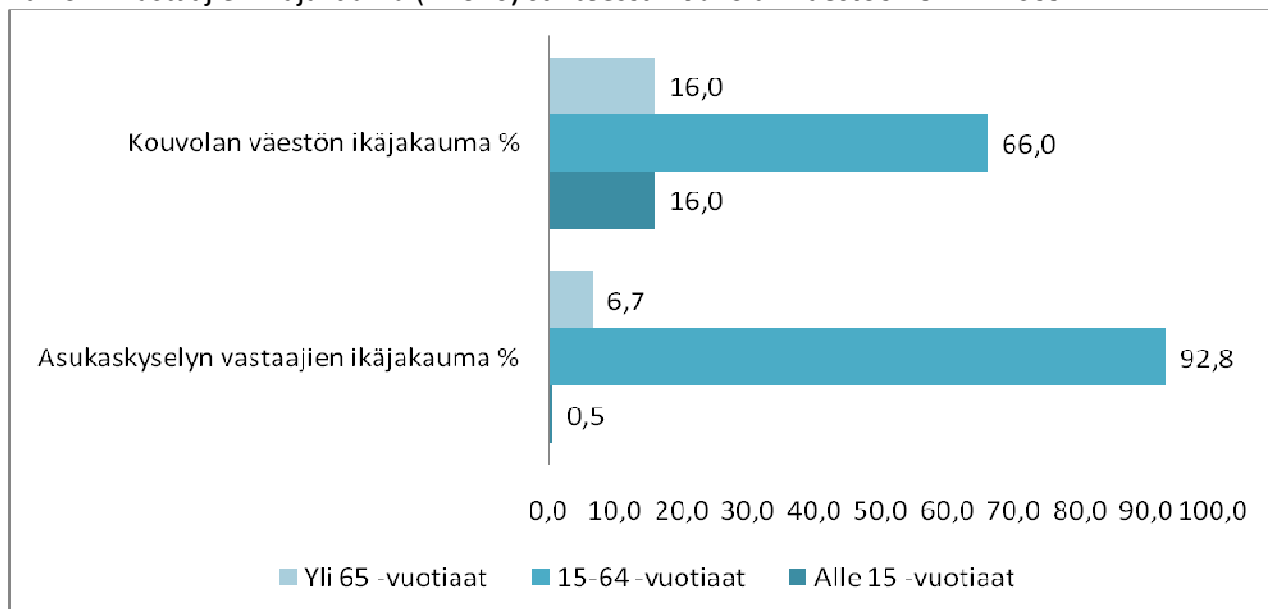
Asukaskyselyn aineisto on analysoitu Webropol- ja Excel -perustyökaluilla. Insight -työkalun avulla on etsitty riippuvuuksia aineiston eri muuttujien väliltä. Koska asukaskysely sisälsi avoimia kysymyksiä muun muassa kehittämis ehdotuksista, analysoitiin aineistoa Text Mining -työkalulla, joka etsii sanaryppäistä yleisimmät sanat, luo sanapilviä tai sanakarttoja. Asukaskyselyn tulokset on analysoinut ja raportin kirjoittanut Sulka II -hankkeen projektikoordinaattori Eveliina Nygren.

1 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

Asukaskyselyn vastaajista 0,3 prosenttia oli alle 15 -vuotiaita, yhteensä 92,8 prosenttia työikäisiä eli 15–64 -vuotiaita ja yhteensä 6,7 prosenttia yli 65 -vuotiaita. Juuri eläköityvien tai eläkkeelle jäävien 66–75 -vuotiaiden ikäluokka on kohtuullisen hyvin edustettuina kyselyssä: 4,8 prosenttia vastaajista oli juuri tätä ikäluokkaa. Vanhin vastaaja asukaskyselyssä oli 80 -vuotias.

Suhteutettuna Kouvolan väestörakenteeseen korostuu vastauksissa työikäisen väestön mielipide (Kuvio 1). Tästä kertoo myös vastaajien pääasiallinen toiminta. Vastaajista noin 73 prosenttia on työelämässä joko yrittäjänä, toimihenkilönä tai työntekijänä. Opiskelijoita tai koululaisia vastaajista on 4,2 prosenttia ja työttömiä tai lomautettuja 4,8 prosenttia. Kouvolan työttömyysprosentti oli vuoden 2009 lopussa 10,3 prosenttia (Kouvolan kaupungin talousarvio 2011). Eläkkeellä vastaajista oli noin 14,7 prosenttia siinä missä Kouvolan väestössä eläkeikäisen (yli 64 -vuotiaat) väestön osuus oli vuoden 2010 ennusteen mukaan 20,8 prosenttia (Tilastokeskus). Ikääntyvän väestön suhteellisesti vähäinen osuus on odotettu tulos tehtäessä sähköistä kyselyä. Hankkeen tutkimusekonomisista syistä kysely toteutettiin sähköisenä.

Kuvio 1. Vastaajien ikäjakauma (N=570) suhteessa Kouvolan väestöön 31.12.2009.

Asukkailta kysyttiin taustatietona myös heidän asumistilannettaan. Vastaajista noin 46,2 prosenttia on lapsiperheitä. Kahden aikuisen lapsettomia talouksia oli noin 37,6 prosenttia vastaajista. Sinkkuja eli yhden aikuisen talouksia oli noin 13,8 prosenttia vastaajista. Vastaajien sukupuolta tarkasteltaessa, olivat naiset miehiä enemmän edustettuina asukaskyselyssä sekä suhteutettuna Kouvolan väestöön: vastaajista noin 60,2 prosenttia oli naisia ja 39,8 prosenttia miehiä (Taulukko 1). Tämän tyyppisissä kyselyissä naiset ovat perinteisesti aktiivisempia vastaamaan.

Taulukko 1. Vastaajien sukupuoli (N=108) suhteessa Kouvolan väestöön 31.12.2009.

	Vastaajien sukupuoli prosenttia	Kouvolan väestön sukupuoli prosenttia
Nainen	60,2	51
Mies	39,8	49

Asukaskyselyssä kysyttiin myös vastaajan asuinpaikkaa Kouvolaan. Vastaajat jakautuvat tasaisesti Kouvolan asuinalueille (Taulukko 2). Yhteensä 28 prosenttia vastaajista asuu vanhan Kouvolan alueella ja 72 prosenttia kuntaliitoksessa Kouvolaan liittyneiden 5 kunnan alueella.

Taulukko 2. Vastaajien jakaantuminen Kouvolan asuinalueille.

	Vastaajien jakauma prosenttia
Anjala	2,3
Elimäki kk	2,8
Inkeroinen	6,0
Jaala kk	1,9
Kasarminmäki-Ruskeasuo-Tanttari	0,9
Kaunisnurmi-Törösti-Rekola	2,8
Keltti	0,5
Keskusta	6,2
Koria	4,4
Kotkankallio-Mielakka	2,1
Kuusankoski	10,8
Kymintehdas	2,7
Käpylä	1,1
Lehtomäki-Ravikylä	5,8
Myllykoski	10,2
Niinistö-Jokela-Lautaro	5,7
Pappikallio-Eskolanmäki	3,2
Pilkanmaa	2,3
Sarkola	2,7
Tornionmäki-Viitakumpu	3,4
Ummeljoki	2,5
Valkeala kk	3,2
Voikkaa	1,9
Muu maaseutu	14,7

Tarkasteltaessa vastaajien yhdistysaktiivisuutta, voidaan sanoa kyselyyn vastanneen sekä itsenäisesti liikuntaseuraan kuulumatta liikkuvia ja ulkoilevia sekä vastaajia, jotka kuuluvat liikuntaseuraan, liikkuvat seuran vuoroilla tai liikkuvat seuran toiminnan ulkopuolella, mutta kuuluvat seuraan. Kokonaisuudessaan vastaajista liikuntaseuraan kuului noin 23 prosenttia vastaajista ja liikuntaseuraan kuulumattomia itsenäisesti ulkoilevia ja liikkuvia oli noin 77 prosenttia vastaajista.

2 ULKOILUTOTTUMUKSET

2.1 Ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuus

Toteutetussa asukaskyselyssä yhtenä osa-alueena kartoitettiin kouvolaisten ulkoilu- ja liikunta-aktiivisuutta. Ulkoilu määriteltiin kodin pihapiirin ulkopuolella vapaa-ajalla omin lihasvoimin tapahtuvaksi vähintään 15 minuuttia kestäväksi liikkumiseksi ja oleskeluksi. UKK -instituutin terveysliikuntasuosituksen mukaan ihmisen tulisi harrastaa perusliikuntaa yhteensä 3-4 tuntia viikossa jaettuna kaikille viikonpäiville eli vähintään 30 minuuttia päivässä. Yleisesti ottaen ulkoilua ei välttämättä aina mielletä liikunnaksi vaikka se usein sitä onkin. Toiset ulkoilevat liikkuaan ja toiset ulkoilevat esimerkiksi luontoelämysten vuoksi tai siirtyäkseen paikasta toiseen.

Asukaskyselyn vastaajat ulkoilevat verrattain paljon: 38,8 prosenttia vastaajista ulkoilee päivittäin ja 51,3 useammin kuin kerran viikossa. Liikuntaa vastaajista harrastaa päivittäin 38,5 prosenttia ja useamman kerran viikossa 54,3 prosenttia. Vastaajissa painottuvat aktiiviset ulkoilijat ja liikkujat. Tämä on odotettu tulos: paljon ulkoilupaikkoja käytävillä on myös suurempi halu kehittää olosuhteita ja osallistua kyseisenlaiseen asukaskyselyyn. 7,7 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilevansa kerran viikossa ja liikuntaa kerran viikossa sanoo harrastavansa 4,8 prosenttia vastaajista. Harvemmin kuin kerran viikossa ulkoilee alle prosentti vastaajista ja myös alle prosentti vastaajista sanoo harrastavansa liikuntaa harvemmin kuin kerran viikossa. Kansallisen liikuntatutkimuksen mukaan (2009–2010) ”harvemmin” tai ”ei koskaan” -liikkuvien osuus on noin 10 prosenttia suomalaisesta aikuisväestöstä (19–65 -vuotiaat). Tämä on ryhmä, joka tulee huomioida tulevaisuuden yhdyskunta- ja liikuntasuunnittelussa.

2.2 Ulkoilulajit

Asukkailta kysyttiin Sulka II -hankkeen asukaskyselyssä heidän eniten harrastamia ulkoilulajeja (Taulukko 3). Suosituimpia lajeja vastaajien keskuudessa olivat kävelylenkkeily, hiihto, pyöräily ja juoksulenkkeily. Myös koiran ulkoiluttaminen on suosittua. Muitakin lajeja nimettiin eniten tai toiseksi eniten harrastettujen lajien joukkoon, mutta yksikään jota listassa ei ilmene, ei noussut reilusti yli prosentin osuuden eli vastaukset hajaantuivat monien eri ulkoilulajien välille.

Taulukko 3. Kouvolaisten eniten ja toiseksi eniten harrastamat ulkoilulajit yhteensä (N=569).

	Prosenttia vastaajista
Kävelylenkkeily	34,0
Hiihto	11,8
Koiran ulkoiluttaminen	9,3
Juoksulenkkeily	7,5
Pyöräily	6,1
Sauvakävely	5,3
Lasten kanssa ulkoilu	4,4
Jalkapallo	4,2
Suunnistus	3,5
Golf	1,6
Ammunta/ ampumaurheilu	1,2

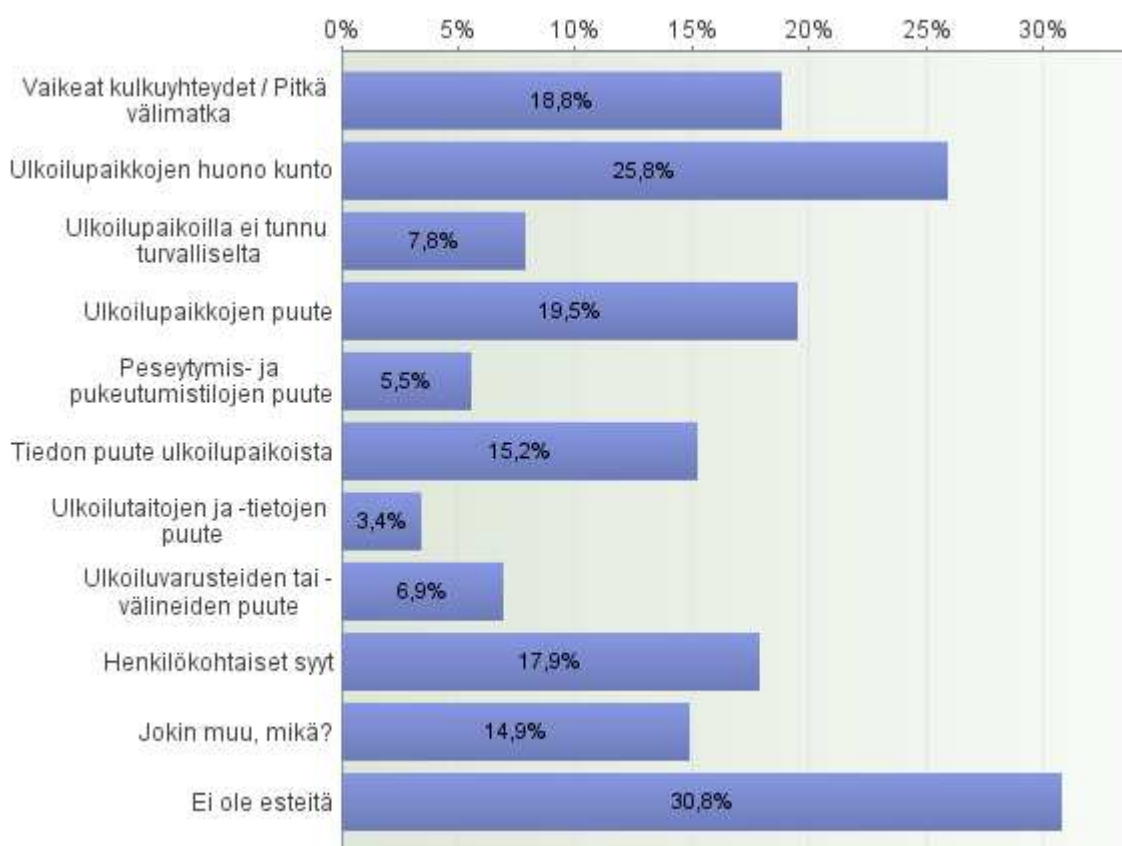
Asukkailta kysyttiin myös lajeja, joita he tulevaisuudessa haluaisivat harrastaa enemmän sekä lumiseen aikaan että sulan maan kaudella. Vastaajat nimesivät 1–3 tärkeintä lajia, joita haluaisivat harrastaa tulevaisuudessa. Lumiseen aikaan 34 prosenttia kaikista vastauksista oli hiihto. Esiin nousivat myös luistelu (14,1 prosenttia vastaajista) ja kävelylenkkeily (9,2 prosenttia vastaajista). Sulan maan kaudella vastaajat haluaisivat tulevaisuudessa harrastaa enemmän pyöräilyä (19,7 prosenttia) ja kävely- ja juoksulenkkeilyä (11,6 prosenttia ja 7,2 prosenttia vastaajista).

2.3 Ulkoilua rajoittavat tekijät

Sulka II -hankkeen asukaskyselyssä asukkailta kysyttiin heidän ulkoiluun rajoittavia tekijöitä (Kuvio 2). Vastaajat saivat valita vaihtoehdoista 0–3 heidän mielestään merkittävintä tekijää. Osa vastaajista kokee, ettei ulkoilua rajoittavia tekijöitä ole (30,8 prosenttia). Noin 17,9 prosenttia vastaajista nimeää ulkoilua rajoittavaksi tekijäksi henkilökohtaisen syyn. Henkilökohtaisilla syillä tarkoitetaan esimerkiksi työstä johtuvaa ajanpuutetta, laiskuutta, sairautta tai esimerkiksi väsymystä.

Olosuhteisiin liittyvistä syistä eniten vastaajien ulkoilua rajoittavat ulkoilupaikkojen huono kunto (25,8 prosenttia), ulkoilupaikkojen puute (19,5 prosenttia) ja vaikeat kulkuyhteydet/pitkä välimatka (18,8 prosenttia). Myös tiedon puute ulkoilupaikoista rajoittaa ulkoilua noin 15,2 prosentilla vastaajista.

Kuvio 2. Ulkoilua rajoittavat tekijöiden prosentuaalinen jakauma (N=565).

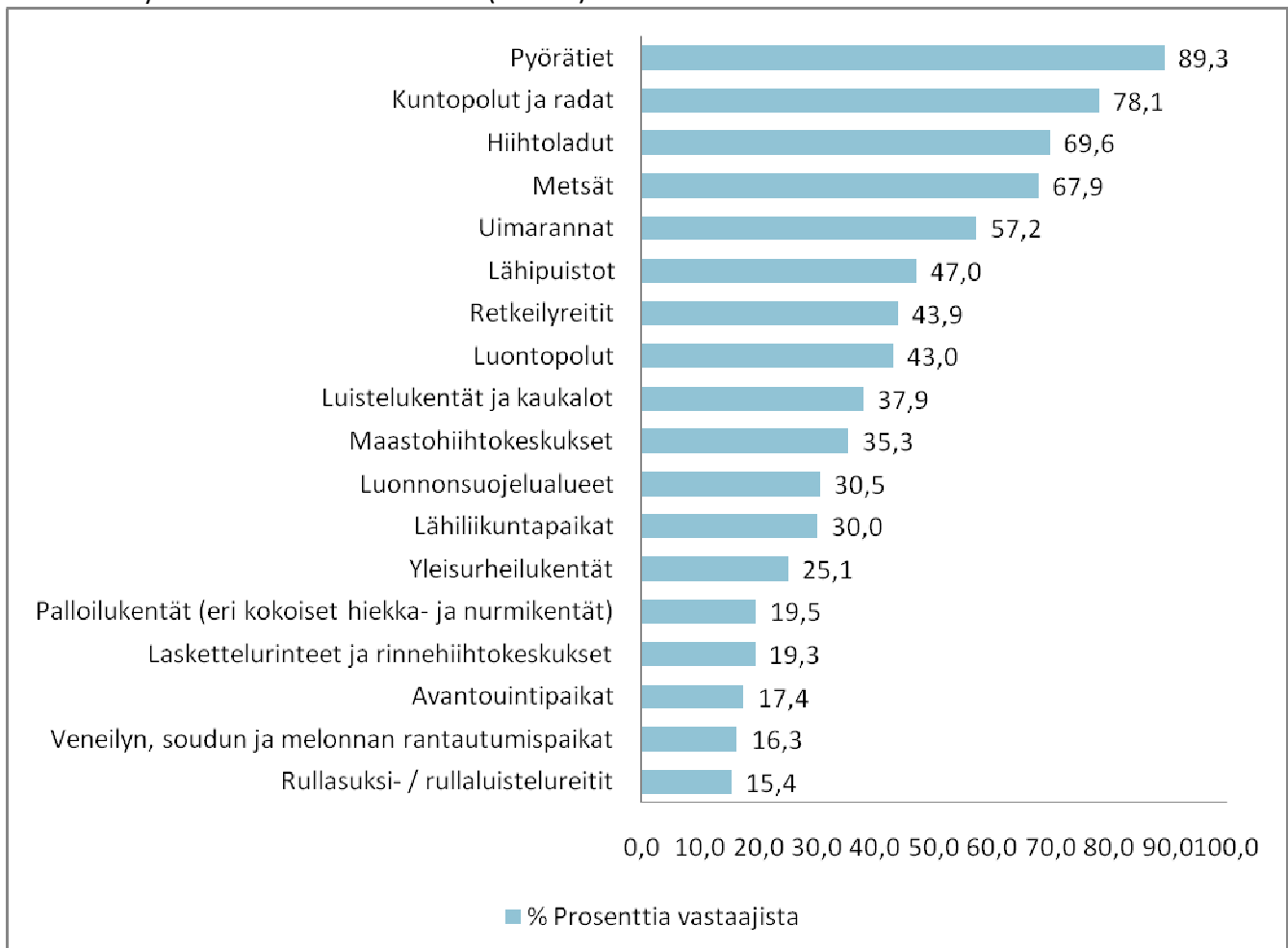
3 ULKOILUPAIKAT

Kyselyssä asukailta kysyttiin heidän ulkoilupaikkojen käyttöään, ulkoilupaikan valinnan perusteena olevia tekijöitä ja ulkoilupaikan saavutettavuuteen ja sijaintiin liittyviä tekijöitä.

3.1 Ulkoilupaikkojen käyttö

Asukaskyselyssä vastaajat saivat arvioida yleisellä tasolla ulkoiluun erilaisilla ulkoilupaikoilla. Kysymys kuului, käytätkö kohdetta ulkoiluun? Vaihtoehtoina oli 36 erilaista ulkoilupaikkaa tai ulkoilupaikkakokonaisuutta. 89,3 prosenttia vastaajista käyttää pyöräteitä tai kevyen liikenteen väyliä ulkoiluun. Hiihtoladut (noin 69,6 prosenttia vastaajista), metsät (67,9 prosenttia vastaajista) sekä kuntopolut ja radat (78,1 prosenttia vastaajista) ovat myös suosittuja ulkoilupaikkoja. Muita suosittuja ulkoiluun käytettyjä kohteita ovat luontopolut sekä retkeilyreitit (noin 43 prosenttia vastaajista), uimarannat (noin 57,2 prosenttia) ja lähipuistot (noin 47 prosenttia). Myös muita kohteita käytetään, mutta niiden käyttö ei noussut yli kymmenen prosenttiyksikön. (Kuvio 3.) Kokonaisuudessaan eniten ulkoiluun käytetyistä kohteista hyvin pieni osa on pitkälle rakennettuja.

Kuvio 3. Käytätkö kohdetta ulkoiluun? (N=570)

Asukailta kysyttiin myös heidän eniten lumisella ja eniten sulan maan kaudella käyttämänsä ulkoilupaikkaa. Samalla asukkaat saivat esittää kehittämisehdotuksia kyseistä ulkoilupaikkaa koskien. Yhteensä 525 vastaajaa nimesi eniten käyttämänsä ulkoilupaikan sekä lumisella kaudella että sulanmaan kaudella. Yhteensä kyselyssä oli 570 vastaajaa.

Lumiseen aikaan vastaajat nimeävät tiettyjä suosittuja kohteita, mutta muuten ulkoiluapaikkojen käyttö hajaantuu. Paljon mainintoja keräävät ladut ympäri kuntaa. Anjalan kuntorata, Haukkavuoren ulkoilukeskus, Korian pururata, Valkeala -talon ympäristö sekä Palomäki-Valkeala -reitti, Mielakan valaistu latu, Palomäen pururata, Myllykosken pururata, Niivermäen ja Niinimäen ladut saavat mainintoja. Myös luistelulentät ja koulujen pihojen jäät sekä Mielakan laskettelurinne saavat mainintoja. Kokonaisuudessaan käyttö hajaantuu ympäri kuntaa asukkaan asuinpaikan perusteella. Myös kevyen liikenteen väylät ovat suosittuja, vaikka onkin kyse talvesta. Lenkkeilykausi jatkuu talvella kevyen liikenteen väylillä.

Sulan maan kaudella suosituimmaksi yksittäiseksi kohteeksi kaiken kaikkiaan nousevat talvea enemmän erilaiset kotoa lähellä olevat kevyen liikenteen väylät, pururadat, lähimetsät sekä luontopolut erona lumisen kauden eniten käytettyyn, hieman kauempana sijaitsevaan hiihtolatuun. Paljon käytetty kohde on kuitenkin myös kesällä ympäri uutta Kouvola sijaitsevat pururadat esimerkiksi Myllykoskella, Niivermäessä, Inkeröisissä ja Palomäellä sekä monissa muissa kohteissa. Toinen todella suosittu kohde on pyörätie/kevyen liikenteen väylä. Myös Sippolan, Anjalan, Utin, Tuohikosken ja Myllykosken urheilukentät saavat mainintoja.

3.2 Ulkoiluapaikan valinta

Asukaskyselyssä vastaajia pyydettiin arvioimaan ulkoiluapaikan valintaan vaikuttavien tekijöiden tärkeyttä asteikolla 1–4 (Taulukko 4). Tärkeimmiksi tekijöiksi ulkoiluapaikan valinnassa nousivat ulkoilua rajoittavien tekijöiden suuntaisesti ulkoiluapaikan hyvä kunto (Ka 1,5), ulkoiluapaikan turvallisuus (Ka 1,6) sekä hyvä valaistus (Ka 1,7). Vähiten tärkeää vastaajille oli palvelujen sijainti lähellä ulkoiluapaikkaa (Ka 3,7).

Taulukko 4. Kuinka tärkeitä seuraavat asiat ovat sinulle ulkoiluapaikan valinnassa?

	1 Erittäin tärkeä	2 Melko tärkeä	3 Ei kovin tärkeä	4 Ei lainkaan tärkeä	Yhteensä	ka.
Hyvä ulkoiluapaikan kunto	322	226	10	7	565	1,5
Ulkoiluapaikan turvallisuus	321	201	34	6	562	1,58
Hyvä valaistus	304	185	60	12	561	1,74
Hyvät opastustaulut ja viitoitukset	186	252	104	18	560	2,14
Saan tietoa ulkoiluapaikan kunnosta ja sijainnista verkkosivujen kautta	177	251	104	25	557	2,19
Helppo saavutettavuus ilman autoa	202	210	124	23	559	2,21
Maaston vaihtelevuus	131	309	115	8	563	2,22
Ulkoiluapaikan esteettömyys	136	269	110	39	554	2,36
Saan tietoa ulkoiluapaikasta karttojen avulla	130	241	166	20	557	2,47
Soveltuvuus perheliikuntaan	148	217	133	56	554	2,52
Monipuolinen viherympäristö	96	273	161	30	560	2,56
Mahdollisuus monien ulkoilulajien harrastamiseen	74	240	210	35	559	2,81
Hyvät pysäköintimahdollisuudet	72	224	186	75	557	2,94
Palvelut lähellä ulkoiluapaikkaa	21	105	316	115	557	3,72

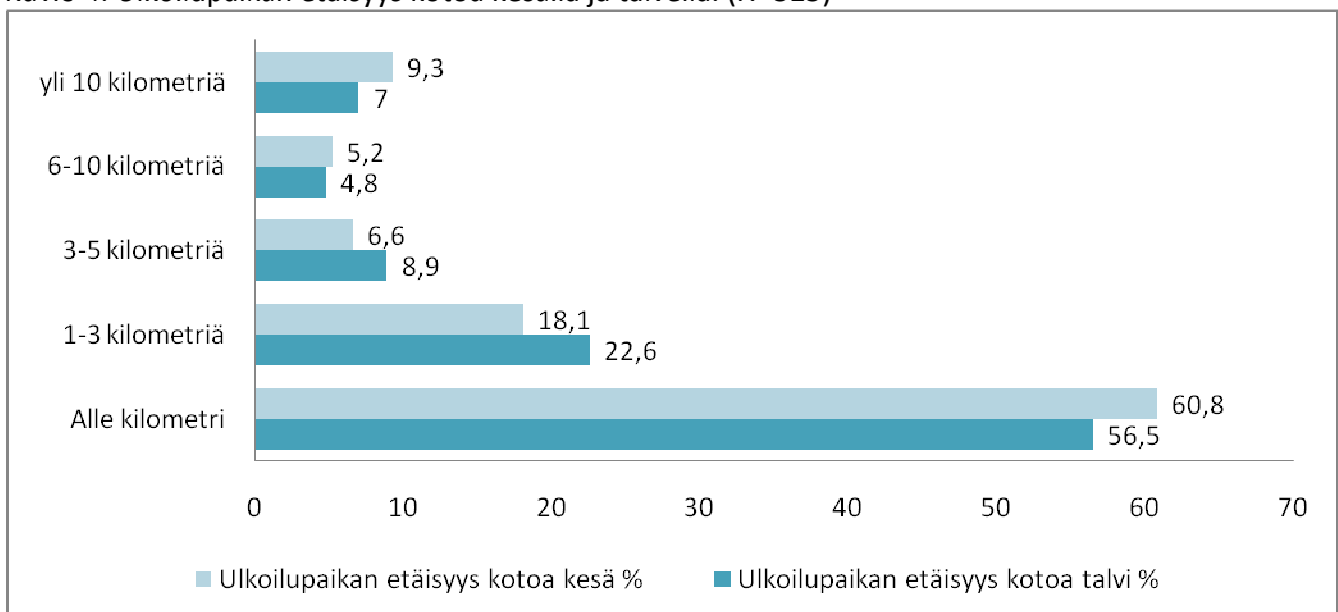
3.3 Ulkoilupaikkojen sijainti

Asukkaat arvioivat myös eniten käytettyjen ulkoilupaikkojensa etäisyyttä kotoa (Kuvio 4). Lisäksi heiltä kysyttiin kulkuvälinettä ulkoilupaikalle. Eniten käytetty ulkoilupaikka sijaitsee keskimäärin kauempana kotoa talvella kuin kesällä: 0–200 metriä kotoa sijaitsevien ulkoilupaikkojen käyttö lisääntyy kesällä.

Kesällä noin 27 prosenttia vastaajista sanoo ulkoilupaikan sijaitsevan 0-200 metrin päässä kotoa ja talvella noin 21,5 prosenttia. Lähiulkoilu ja -virkistysmahdollisuuksien, kuten lähimetsien ja kevyen liikenteen väylien käyttö siis lisääntyy kesällä. Kokonaisuudessaan isoa eroa ei kuitenkaan käytössä ole kun tarkastellaan alla kilometrin päässä sijaitsevia eniten käytettyjä ulkoilupaikkoja. Kesällä alle kilometrin päässä kotoa sijaitsevia paikkoja käyttää noin 60,8 prosenttia ja talvella 56,5 prosenttia vastaajista. 1–5 kilometrin päässä kotoa sijaitsevaa paikkaa käyttää kesällä noin 18,1 prosenttia vastaajista siinä missä 22,6 talvella prosenttia vastaajista.

Ulkoilupaikalle kuljettiin useammin yksityisellä moottoriajoneuvolla talvella (36 prosenttia) kuin kesällä (19,5 prosenttia). Talvikaudella ulkoilupaikalle kuljettiin myös kävellen tai juosten (60 prosenttia). Kesällä eniten ulkoilupaikalle liikutaan kävellen tai juosten (noin 57,6 prosenttia) tai pyörällä (13,4 prosenttia) edellä mainitun moottoriajoneuvon lisäksi. Talvella pyörällä kulkee eniten käytetylle ulkoilupaikalle vain muutama. Yksikään ei sano kulkevansa Kouvolassa kesällä tai talvella ulkoilupaikalle julkisella kulkuvälineellä. Kesällä alle prosentti sanoo kulkevansa eniten käytetylle ulkoilupaikalle myös rullaluistimilla tai -laudalla.

Kuvio 4. Ulkoilupaikan etäisyys kotoa kesällä ja talvella. (N=525)

Asukkailta kysyttiin myös avoimena kysymyksenä mitä ulkoilupaikkoja he toivoisivat lähemmäksi kotiaan. Vastaajat saivat merkata 0-3 ulkoilupaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Noin 50 prosenttia vastasi ja esitti yhden toivomuksen ulkoilupaikasta lähempänä kotiaan. Eniten toivottiin hiihtolatuja ja uimarantaa, muuten lähinnä yksittäisiä kohteita.

4 KOUVOLAN ULKOILUPALVELUT

Ulkoilupalvelut ovat valikoima ennen kohteeseen lähtöä tarvittavia sähköisiä ja paperisia karttamateriaaleja, informaatiota kohteen sijainnista, laadusta, vaikeusasteesta ja muista palveluista. Samalla ulkoilupalveluja ovat itse kohteessa olevat palvelut, kuten viitoitukset, tauko- ja nuotiopaikat ja muut ohjelma- ja vuokrauspalvelut. Kyselyssä pyydettiin vastaajia arvioimaan eri ulkoilupalvelujen nykytilaa asteikoilla 1-5 (Taulukko 4). Analysointivaiheessa keskimäinen vastaus (3 Ei hyvä eikä huono) poistettiin vastauksista ja keskiarvot laskettiin uudelleen. Niinpä ulkoilupalvelujen keskiarvosanat sijoittuvat asteikoille 1-4.

Parhaan arvosanan saivat opastustaulut ja viitat (Ka 2,6). Ruoanlaitto-, tauko- ja yöpymispaikat sekä sähköiset ja paperiset ulkoilukarttamateriaalit saivat arvosanan 2,4. Eniten kehittämistarvetta vaikuttaisi olevan Kouvolassa ulkoilupaikoista tiedottamisessa sekä sähköisesti että yleensä. Kokonaisuudessaan suhteutettuna ulkoilupaikkojen arvosanoihin, on ulkoiluolosuhteisiin liittyvissä palveluissa enemmän kehittämistä.

Asukkaat saivat esittää myös kehittämissuhteita kaupungin ulkoilupalveluja koskien. Vastaajat jättivät yhteensä 180 kehittämissuhteesta eli noin 31,5 prosenttia vastaajista jätti kehittämissuhteen Kouvolan ulkoilupalveluja koskien. Kaikki kehittämissuhteet eivät koskeneet ainoastaan palveluja vaan toiveita esitetään myös konkreettisiin ulkoilupaikkoihin liittyen. Palveluita koskien kehittämissuhteissa korostuu ulkoilupaikkojen valikoimasta, kunnossapidosta ja palveluista tiedottaminen sekä viitoituksiin panostaminen.

Kouvolassa tietoa kohteista tuotetaan kaupungin kotisivujen ja kaupungin sähköisen karttapalvelun avulla. Liikuntatoimen kotisivuilta löytyy listaus kaupungin liikuntapaikkojen valikoimasta. Kotisivuilla on latujen kunnossapitoa reaaliajassa seuraava palvelu ja kesällä sinne päivittyvät virallisten uimarantojen tiedot ja vedenlaadun mittaustulokset. Asukaskyselyn mukaan informaatiota kaikkien liikuntapaikkojen valikoimasta voidaan vielä kehittää. Karttamateriaaleja löytyy sähköisenä mutta esitteet kohteista vaativat päivittämistä.

Taulukko 4. Ulkoiluolosuhteisiin liittyvien palvelujen arvosanat.

	4 Erittäin hyvä	3 Hyvä	2 Huono	1 Erittäin huono	Yhteensä	ka.
Opastustaulut ja viitat	11	189	103	20	323	2,6
Kunnan sähköiset ja paperiset ulkoilukarttamateriaalit	5	140	109	31	285	2,4
Ruoanlaitto-, tauko- ja yöpymispaikat	7	106	117	29	259	2,4
Yrittäjien tuottamat palvelut (esim. kahvilat ja ohjelmapalvelut)	8	108	145	27	288	2,3
Esitteet ja tiedotteet internetin, lehtien, radion ja television kautta	9	110	132	40	291	2,3
Välineiden vuokraus- ja huoltopalvelut	5	70	156	43	274	2,1

5 ULKOILUPAIKKOJEN ARVOSANA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

5.1 Ulkoilupaikkojen arvosana

Asukaskyselyssä asukkaat saivat antaa arvosanan Kouvolan ulkoiluolosuhteille. Vastaajat arvioivat kysymyksessä tyytyväisyyttään kutakin ulkoiluolosuhteiden kokonaisuutta kohtaan asteikolla 4 erittäin tyytyväinen, 3 tyytyväinen, 2 tyytymätön, 1 erittäin tyytymätön (Taulukko 5). Analysointivaiheessa vastauksista poistettiin Ei tyytyväinen eikä tyytymätön -vastausvaihtoehto.

Parhaimman arvosanan saivat puistot (Ka 2,9) ja kuntoreitit (Ka 2,9). Myös puistoihin, retkeilyreitteihin ja luontopolkuihin ollaan tyytyväisiä (Ka 2,9). Huonoimman arvosanan saivat uimarannat (Ka 2,5). Kokonaisuudessaan asukaskyselyn vastaajat ovat tyytyväisiä Kouvolan ulkoilupaikkoihin.

Taulukko 5. Kouvolan ulkoilupaikkojen arvosana kokonaisuudessaan.

	4 erittäin tyytyväinen	3 tyytyväinen	2 tyytymätön	1 erittäin tyytymätön	Yhteensä	ka.
Hiihtoladut	67	249	66	12	394	2,9
Kuntoreitit	45	280	56	11	392	2,9
Puistot	35	259	46	11	351	2,9
Retkeilyreitit	39	198	35	16	288	2,9
Luontopolut	30	202	37	14	283	2,9
Pyörätiet/kevyen liikenteen väylät	52	305	83	27	467	2,8
Lähiliikuntapaikat	32	230	61	17	340	2,8
Ulkokentät	20	159	59	20	258	2,7
Uimarannat	18	173	97	35	323	2,5

5.2 Kohdekohtaiset kehittämistarpeet ja -ehdotukset

Kouvolan ulkoilupaikkojen kokonaisarvosanan rinnalla asukaskyselyssä kysyttiin kehittämisehdotuksia Kouvolan ulkoilupaikkoja koskien sekä yleisellä tasolla että tarkemmin asukkaan eniten kesällä ja talvella käyttämän ulkoilupaikan yhteydessä. Seuraavassa on nostettu esiin ne kohteet, jotka asukaskyselyssä näyttäytyvät kehittämistä vaativina. Selvää on, että ulkoilupaikkojen kehittämisehdotusten määrä on suhteessa niiden käyttöön: pyöräteitä käytetään paljon ja tämän vuoksi niitä halutaan myös kehittää. Siksi tarkasteluun on nostettu myös keskiarvoltaan isoja mutta pienemmän ryhmän mielestä kehittämistä vaativia ulkoilupaikkoja. Kohteita on tarkasteltu kohteiden saamien kehittämistarve -kirjausten sekä kohteen saaman keskiarvon (3 nykytila hyvä, 2 jonkin verran kehittämistarvetta, 1 paljon kehittämistarvetta) näkökulmasta. Lisäksi asukkaat saivat jättää kirjallisia kehittämisehdotuksia eri ulkoilualueita koskien. Vastaajista kehittämisehdotuksia kirjasi 41 reittejä, polkuja, ratoja ja hiihtolatuja, 30 ulkoilu- ja virkistyspaikkoja ja 20 ulkokenttiä ja lähiliikuntapaikkoja koskien.

Enimmillään yksittäinen kohde sai (3 nykytila hyvä/2 jonkin verran kehittämistarvetta/1 paljon kehittämistarvetta) kirjauksia noin 90 prosentilta kaikista vastaajista (pyörätiet ja kevyen liikenteen väylät) ja vähimmillään noin 14 prosentilta (rullalautailu- ja luistelupuisto). Tietyt kohteet nousevat kehittämistarpeeltaan esiin ja toisiin ollaan tyytyväisiä tai vaihtoehtoisesti käytön näkökulmasta niiden kehittämistarve koskee pienempää ryhmää ihmisiä. Kokonaisuudessaan ulkoilupaikkojen

kokonaisarvosanojen mukaisesti ulkoilupaikkoihin ollaan kohtuullisen tyytyväisiä.

5.2.1 Pyörätiet ja kevyen liikenteen väylät

Pyöräteiden ja kevyen liikenteen väylien aktiivinen käyttö heijastuu myös asukaskyselyn ulkoilupaikkojen kuntoon liittyviin tuloksiin. Vastaajista 27 prosenttia sanoo Kouvolan pyöräteiden nykytilan olevan hyvä, 47,8 prosenttia näkee niillä jonkin verran kehittämistarvetta ja 14,9 prosenttia on sitä mieltä että pyöräteillä on paljon kehittämistarvetta. Vastausten keskiarvo on 2,1 eli jonkin verran kehittämistarvetta. Pyöräteiden kehittämiselle siis on tarvetta. Muistattaessa että noin 92 prosenttia vastaajista sanoi käyttävänsä pyöräteitä ulkoiluun, voidaan todeta panostuksen niihin myös kannattavan.

Varsinaisia kehittämis ehdotuksia tarkasteltaessa kohdistuvat kehittämistarpeet varsinkin olemassa olevien väylien kunnon parantamiseen ja routavaurioiden huoltamiseen keväällä. Keskustan pyöräteihin ja kevyen liikenteen väyliin ollaan tyytyväisiä. Isommat haasteet pyöräteiden ja kevyen liikenteen väylien osalta ovatkin keskustasta ja kuntaliitoksessa Kouvolaan liittyneiden alueiden välillä liikuttaessa. Verkoston kehittämistä tietyillä matkaväleillä toivotaankin asukaskyselyssä moneen otteeseen. Anjalan ja Ummeljoen välillä vaikuttaisi olevan tarvetta pyörätielle. Myös Kymen Paviljongin ja Korian hautausmaa välille toivotaan päällystettyä pyörätietä. Välillä on lyhyt asfaltoimaton pätkä, joka muun muassa rajoittaa rullaluistelua. Nämä reitit myös täydentäisivät nykyistä verkostoa luoden rengasmaisen reitin kymmenien kilometrien pituisen reitin ja edistäisivät myös työmatkapyöräilyä.

Myös kevyen liikenteen välillä harrastettavat rullasuksi- ja rullaluistelu reitit saivat mainintoja: 23 prosenttia kaikista vastaajista sanoi niillä olevan jonkin verran tai paljon kehittämistarvetta. Vastausten keskiarvo on 1,9 eli jonkin verran kehittämistarvetta. Kehittämis ehdotuksissa sama asia nousee pinnoitteiden yhteydessä esiin. Tarvetta vaikuttaisi olevan ennen kaikkea rullaluisteluun ja rullasuksiihintaan kunnon puolesta soveltuvalle reitille, joka on pinnaltaan hyvässä kunnossa ja osoitettu lajin harrastamiseen.

5.2.2 Ulkoilureitit: kuntopolut ja -radat, luontopolut ja retkeilyreitit

Kokonaisuudessaan Kouvolan erilaiset reitit lukuun ottamatta pyörätietä vaativat asukkaiden mielestä jonkin verran kehittämistä. Kuntopoluille ja -radoille kirjasi kehittämistarvetta yhteensä 51 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 2,2 (jonkin verran kehittämistarvetta). Luontopoluille kehittämistarve -merkintöjä tuli 34 prosentilta vastaajista keskiarvon ollessa 2,2 (jonkin verran kehittämistarvetta). Retkeilyreiteille kehittämistarvetta merkitsi 33 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 2,2 (jonkin verran kehittämistarvetta). Retkeilyreitillä tarkoitetaan viitoitettuja, pidempiaikaiseen retkeilyyn tarkoitettuja reittejä. Reitit tulisi olla vähintään yhden päivämatkan eli 10 km pituisen.

Kokonaisuudessaan vaikuttaisi siis, että ulkoilureitteihin ollaan verrattain tyytyväisiä, mutta varsinkin kuntopolkujen ja -ratojen kohdalla kehittämistä tulisi tehdä. Monet kohteet tarvitsevat uusia puruja ja ojitusta sekä tasoittamista. Asukaskyselyn kehittämis ehdotuksia tarkasteltaessa Inkeröisten pururadan ”Anjalan lenkki”, Myllykoski-Inkeröinen pururata, Hinkismäen pururata, Kaipiaisten kuntorata, Tuihikotin pururata, Kettumäen kuntopolku, Korian pururata ja Niivermäen pururata kaipaisivat kaikki uusia puruja pintaansa. Lautaron kuntopolulle toivotaan pohjan tasausta ja monessa muussakin edellämainitussa

kohteessa nousee esiin nimenomaan reitin kuluminen ja tästä kohtuva juurakoiden ja kivien esiin nouseminen.

5.2.3 Muut kesäkauden kehitettävät reitit

Kouvolassa varsinaista esteettömään luontoliikuntaan suunnattua ulkoilureittiä ei ole. Asukaskyselyn vastaajista 14 prosenttia sanoi pyörätuolireiteillä olevan kehittämistarvetta. Tämä ei ole iso osuus vastaajista, mutta vastausten keskiarvo nousi kaikista ulkoilukohteista toiseksi korkeimmalle. Vastausten keskiarvo on 1,7 eli jonkin verran kehittämistarvetta. Esteettömien reittien osalta Kouvolan viherkaavassa on osoitettu muutama alue esteettömille pyörätuolireiteille. Tulevaisuudessa väestön ikääntyessä esteettömien reittien tarve varmasti nousee entisestään.

5.2.4 Hiihtoladut

Hiihtoladuille kirjasi kehittämistarvetta 50 prosenttia vastaajista kehittämistarpeen keskiarvon ollessa 2,2 (jonkin verran kehittämistarvetta). Hiihtolatujen kehittämistarve-ehdotuksissa korostuvat latujen kunnossapitoon liittyvät toiveet: varsinkin haja-asutusalueille toivotaan valaistua latua ja latujen kunnossapitoa toivotaan useammin. Kouvolan alueen hiihtolatujen määrä on hyvä ja latuverkostoa on kehitetty. Reittien pohjustuksessa ja kunnossa on kuitenkin parantamistarpeita. Kuntaan toivottiin myös säilötyn tai tykitetyn ensilumen latua. Viime tai tänä talvena sellaiselle ei ole ollut tarvetta, mutta lauhempien syksyjen tullessa asukkaat toivovat ensilumenlatua.

5.2.5 Matkaluistelureitti

Asukaskyselyssä vastaajista 27 prosenttia oli sitä mieltä, että matkaluistelureitillä on kehittämistarvetta. Kehittämistarpeen keski-arvo nousi kaikista ulkoilukohteista korkeimmaksi: 1,5 (jonkin verran kehittämistarvetta). Tarkasteltaessa kehittämissuhteita kehittäminen liittyy nimenomaan toiveeseen reitin vuosittaisesta olemassaolosta. Kouvolan Kuusaanlammella oli talvena 2009–2010 yhteensä 3 viikkoa matkaluistelurata.

5.2.6 Luistelukentät ja kaukalot

Asukaskyselyssä vastaajista 36 prosenttia näki Kouvolan luistelukenttien ja -kaukaloiden vaativan kehittämistä. Vastausten keskiarvo on 2 eli jonkin verran kehittämistarvetta. Myös asukaskyselyn avoimissa vastauksissa toivotaan luistelukenttien kehittämistä. Lähinnä ehdotukset keskittyvät olemassa olevien luistelukenttien ja kaukaloiden auraukseen ja jäädyttämiseen. Sarkolaan toivotaan tekojäättä.

5.2.7 Uimarannat ja avantouintipaikat

Uimarannoille merkitsi kehittämistarvetta yhteensä 50 prosenttia vastaajista. Vastausten keskiarvo on 1,9 eli jonkin verran kehittämistarvetta Yleinen siisteys sai eniten kehittämissuhteita uimarantojen ja -paikkojen suhteen. Uimarantoja Kouvolassa on yksi EU -uimaranta (Käyrälampi) ja muut ovat eritasoisia uimapaikkoja. Yhteensä rantoja ja paikkoja on 24 kappaletta. Kouvolassa on monta avantouintipaikkaa, jotka sijaitsevat Myllykoskella, Käyrälammella, Valkealassa ja Sippolassa. Orilammella on yksityinen avantouintipaikka.

5.3 Puuttuvat ulkoilupaikat

Asukkailta tiedusteltiin myös, puuttuuko Kouvolasta jokin tärkeä ulkoilupaikka, joka vaikeuttaa ulkoilun harrastamista. Vastaajat saivat merkitä 0-3 ulkoilupaikkaa tärkeysjärjestyksessä. Yhteensä vain 23 prosenttia vastaajista vastasi kysymykseen. Vastaajat siis kokevat Kouvolassa olevan tarpeellinen määrä ja valikoima ulkoilukohteita. Kokonaisuudessaan näistä vastauksista ei myöskään nouse montaa täysin uutta ulkoilupaikkaa vaan vastaukset keskittyvät nykyisten ulkoilupaikkojen kehittämiseen. Eniten toivotaan matkaluistelurataa ja laskettelurinnettä.

6 KOUVOLAN ULKOILUN KEHITTÄMISTARPEET ASUKASKYSELYN PERUSTEELLA

Hyvän ulkoilu- ja liikuntakaupungin tulee tarjota helposti saavutettavia lähivirkistys- ja leikkimahdollisuuksia lapsiperheille, monipuolisia ja vaihtelevia ulkoilupaikkoja nuorille ja aikuisille sekä matalan kynnyksen esteettömiä ulkoilupaikkoja ikääntyville. Kouvolan kaupunki tarjoaa monipuolisia ulkoilumahdollisuuksia kaikenikäisille kaupunkilaisille.

Kouvolassa toteutetaan 5 vuoden välein tutkimus kuntalaisten ulkoilu- ja liikuntatottumuksista liikuntasuunnittelun tukemiseksi. Viime keväänä 2010 toteutetun tutkimuksen mukaan vastaajat olivat huolestuneita syrjäkylien jo nykyisellään huonojen tai olemattomien palvelujen unohtamisesta. Myös julkinen liikenne koettiin Kouvolan heikkoudeksi. Positiivisina asioina tutkimuksesta nousivat Kouvolan ladut, pururadat, kuntopolut, pyörätieverkosto, uimahallit, kuntosalit, vesiliikunta, monipuolinen tarjonta ja luonnon läheisyys. Haasteena nähtiin olemassa olevien kohteiden kunnossapito: ladut, asfaltit, valaistus, siivous, syrjäkylien kuntoradat, ladut, luistinradat ja uimarannat.

Sulka II (Suomen ulkoilumahdollisuuksien katselmus) -hankkeen yhteydessä toteutetussa asukaskyselyssä samat kohteet nousevat esiin. Avainasemassa kehittämisessä onkin olemassa olevien kohteiden kunnossapito vuoden 2009 kuntaliitoksen myötä laajentuneessa kunnassa.

Pyörätie- ja kevyen liikenteen väylien verkoston kehittämiseen tulee Kouvolassa kiinnittää tulevaisuudessa huomiota: olemassa olevien reittien routavariot huomioida ja tiivistää yhteyksiä Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukseen Myllykosken tien varren kevyen liikenteen väylän saamiseksi. Erilaisten ulkoilureittien, luontopolkujen ja retkeilyreittien osalta vaikuttaisi, että kehittämisessä tulee keskittyä varsinkin tiedottamiseen sekä kaupungin kotisivuilla että ulkoilukartan muodossa. Kokonaisuudessaan tarkasteltaessa Kouvolan ulkoilureittien ja kuntoratojen valikoimaa, on se monipuolinen ja viitoituksia yhtenäistämällä ja varsinkin pururatojen kuntoa parantamalla niiden käyttöastetta voidaan vielä parantaa. Uimarantojen kohdalla tiiviimpi siisteyden ylläpito on avainasemassa. Varsinkin Käyrälampi nousee kehittämistoivomuksissa esille. Yksittäisistä kohteista kehittämiskohteiksi esiin nousevat myös esteetön ulkoilureitti ja matkaluistelureitti sekä luistelukentät.

Asukaskyselyn lopuksi asukkaat saivat nimetä ulkoilupaikkaan tai -palveluun liittyviä asioita, joissa Kouvola on vastaajan mielestä onnistunut. Vastaajien mielestä kaupunki on onnistunut monessa asiassa. Varsinkin Kouvolan monipuolinen valikoima ulkoilupaikkoja saa kehuja ja Kouvolan alueen ulkoilureittiverkosto on kattava. Kehittämistä jatketaan Kouvolassa edelleen. Tämän asukaskyselyn tulokset tulevat osaksi laajempaa selvitystä Kouvolan ulkoiluolosuhteiden nykytilasta, viimeisen 10 vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ja tulevaisuuden ennusteista. Selvitys julkaistaan kesällä 2011.